

NÉMETH ZSOLT A RENDŐRSÉG ÉS A KÁBÍTÓSZERPROBLÉMA

Mindenekelőtt: megállapíthatjuk, hogy a magyar társadalom továbbra is a maga teremtette csapdában vergődik; egyre szigorúbban, mind több vonatkozást tilt a drogozás körül, de azt egyáltalán nem tudja érvényesíteni. Erodálódik az állam büntető hatalma, amint a nagy angol költő figyelmeztet: „*Ne madárijesztő legyen a törvény, / Mit kirakunk, hogy féljen a veréb, / De mert csak áll, áll: nemhogy félne tőle, / Még rája fészkel!*”¹. A 70-es években kezdődő “narkózis” a rendszerváltás kísérőjelenségeként folyamatosan terjed, (deklarációkban és elhatározásokban legalábbis) egyre nagyobb erőfeszítéseket teszünk, minden eredmény nélkül. Itt volna az ideje az alapos állapotanalízisnek és a teendők kimunkálásának, nyilvánvaló, hogy változtatni kell a módszereken és az eszközökön. Néhány éve született a hatályos drogstratégiánk², a harmadik az ezredforduló után, nagyszerű elhatározásokkal, de cselekvési terv végrehajtása nem követte, így lassanként a „madárijesztő” megnevezése jogos lehet.

A büntetőjogi tilalom közhelyszerű indokaként azt szokták felhozni, hogy a drog bűnözést generál, továbbá betegségeket, amelyek terhelik az egészségügyi közkiadásokat. Azonban a tapasztalás inkább az, hogy a tilalom nagyobb kriminális kockázatot jelent, mind az elkövetővé, mind az áldozattá válás tekintetében, de a legnagyobb közbiztonsági teher, amit a közvélemény nem is észlel, a szervezett bűnözés táplálása. Nem nehéz belátni, hogy a többszázszázos heti rendszerességgel jelentkező fogyasztói igény kielégítése csak bünszervezetek által lehetséges, ez pedig irdatlan illegális profitot eredményez, amelynek feltárásával és elvételével szinte teljes mértékben adós a hazai rendészeti működés. Ami az egészségügyi kiadásokat illeti: igen lanya a betegforgalom, egyébként pedig alig nevezhetünk meg betegséget, amely ne volna összefüggésben az ember életmódjával, szokásaival, lsd. az alkoholizmus nagyságrendekkel súlyosabb ártalmait

A büntetőjogi tilalom létjogosultsága gyakori vitakérdés. Közkeletű a félelem, hogy a tiltás hiánya felszabadítja a gátakat és robbanásszerű drogozást eredményez, amely tényleg megzavarná a társadalmi rendet. Csak hipotetikusan, és ha úgy tetszik, demagóg módon válaszolunk a felvetésre: tegyünk próbát, nézzünk körül ismerőseinknél. Azért nem kábítószereznek, mert félnek a büntetéstől? Biztosan nem, számukra az egészség, a tiszta tudat fontos érték. És aki drogozni akar, minden további nélkül megteheti ma is: könnyen jut anyaghoz, a rendőrkézre kerülés kockázata pedig elhanyagolható.

Gyakran hivatkoznak politikusok is a közvélemény nyomására. Valóban, a jelenséget nagyon felületesen ismerő „utca embere” szélsőségesen nyilatkozik, szigorú büntetéseket követel, de erre alapozni büntetőpolitikát felelőtlenség. Az országgyűlési határozattal elfogadott nemzeti stratégiák tudományosan megalapozott ismeretanyagra épülnek, a törvényhozók elfogadták, ezt kellene alapul venni, nem pedig a büntetőjogi legalitás parancsára álságosan hivatkozva, teljesen feleslegesen eljárás alá vonni a véletlenül beesett alkalmi drogfogyasztókat. A drogstratégiák ugyanis komplex egészségügyi, szociális, nevelési és oktatási problémának definiálják a drogfogyasztást és a kezelésre ilyen eszközöket rendelnek, a büntetőjogi fellépést nem szorgalmazzák.

¹ SHAKESPEARE: *Szeget szeggel*, ford. Mészöly Dezső

² NEMZETI DROGELLENES STRATÉGIA 2013-2020, *Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen*, 80./2013. (X.16.) OGY határozat

Mit tesz ebben a helyzetben a rendőrség?

A rendészeti működés természetesen nem kerülhető meg, de az sem, hogy kritikával szemléljük. Azért is meg kell tennünk, mert mint cseppben a tenger, a rendőrség minden hiányossága, problémája szembe jön velünk a droproblémák rendészeti kezelésénél. A bevezető hiánylista:

- az emberi jogok, az emberi méltóság feltétlen tisztelete;
- az egészséghez, az egészséget támogató környezethez való jog;
- a tények elsőbbségének biztosítása;
- partnerség, közös cselekvés;
- átfogó megközelítés (a komplexitásból fakadó mindent átható együttműködés);
- elszámoltathatóság.

Ezek a második (nemzeti) drogstratégia alapelvei, nos, ezek mind hiányznak a vonatkozó ORFK normákból³ de persze a rendőrségi gyakorlatból is. A rendőrség munkája csak felületesen illeszkedik a nemzeti stratégia koncepcionális kereteibe, azaz:

- a drogstratégia nincs lefordítva a rendészeti tevékenységre (a rendőrségi stratégia maga csupán egy cselekvési terv),
- nincsenek korszerű belső szabályzók, protokollok, együttműködési keretek (sem kifelé, sem befelé),
- nincsenek alapelvek, prioritások: a kínálatcsökkentési aktivitás elégtelen, az ártalomcsökkentés racionalitását és társadalmi hasznát a rendőrök nem értik, nem fogadják el,
- a rendőrség személyi állománya nem is ismeri a drogstratégiát, nincs speciális képzés, továbbképzés,
- a rendőrök számára mindezek következtében a drogfogyasztás – még mindig – mindenekelőtt és szinte kizárólag, kriminális kérdés, amelyre a büntető igazságszolgáltatásnak kell válaszolnia,
- helyi (rendőrkapitánysági) szinten nincs hozzáértés és munkaerő a drogokkal kapcsolatos feladatokra,
- más hivatásokkal együttműködési hajlandóság nincs, ha mégis kapcsolatba kerülnek, főszerepet akarnak vinni, kizárólag a bűnüldözési érdeket hajlandók szem előtt tartani,
- a büntető ügyekből lesűrhető tanulságok elvesznek, közterek és megalapozatlan általánosítások forognak közkezen rendőrségi körökben is, pl. az un. beszerző- vagy a következmény-bűnözésről egyaránt, vagy un. iskolai beetésről,
- valóságos megelőzési aktivitás nincs, szinte kizárólagos tevékenységi forma a különféle célcsoportok felvilágosítása a drogok veszélyeiről, hangsúlyozottan, mint a bűnözés melegágyáról,
- a rendőri részvétel a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumokban formális, egyébként szabályozatlan,
- nincs szisztematikus értékelése a tevékenységnek.

A rendőrség meghatározó szerepének kétarcúsága további teherrel, ugyanis:

- a rendészeti működés nélkül nincs büntető igazságszolgáltatás,
- a kábítószeres bűnözésre fordítható személyi, technikai és anyagi kapacitás messze elmarad a valós drog-helyzettől,

³ Pl. Az Országos rendőrfőkapitány 4/2014. (II. 21.) ORFK utasítása a *Rendőrség Drogellenes Stratégiájáról*

- ennek következtében komoly szerepe van a véletlennek abban, hogy valaki ellen eljárás induljon: így a törvényi tilalom elértéktelenedik,
- a kínálatcsökkentést megvalósító rendvédelmi szervek a szigorú törvények nyomán a saját szerepüket hajlamosak túlértékelní,
- ennél fogva nem törekszenek egyenrangú partneri kapcsolatokra a drogszintér más szereplőivel: orvosokkal, drogambulancián dolgozó szakemberekkel, pedagógusokkal, szociális munkásokkal.

A kínálatcsökkentés a rendészet fő felelőssége, de fontos a szerepe a keresletcsökkentésben is, így a rendészeti szakembernek alkalmasnak kell lennie fiatalok közösségeiben való megjelenésre, ahol egyenrangú beszélgető partnerként nemcsak hasznos információkat nyújt, de a rendőrség és a fiatalok viszonyát is előnyösen befolyásolhatja. Végül, az ártalomcsökkentés módszereit és eszközeit megismerve, továbbá megértve azok társadalmi szükségességét és hasznát, segíti – nem pedig akadályozza – a megvalósulásukat.

A drogfogyasztás közvetlen következményeiért (pl. halál) egyébként a rendészet nem tehető felelőssé. Viszont úgy kell működnie, hogy a lehetséges, felmérhető kockázatokat csökkentse a sajátos eszközeivel. Ennek egyik legfontosabb megvalósulása lehetne, a veszélyben lévő drogozók felkutatása, vagy egyszerűen csak észlelése, ezt követően pedig kezelő-segítő helyekre juttatása (early warning system – korai jelzőrendszer).

Jellemző, hogy a droggal kapcsolatos rendőri feladatokat értékelő jelentések semmitmondóak, a jelentések készítői vagy nem ismerik a valóságot, vagy nem merik azt leírni. A felderítés problémáira mindössze néhány sor jut rendszerint: főleg a prevenciók tevékenységét elemzik. Több, mint tanulságos, hogy a javaslatok és feladatok sorában csak képzési és megelőzési feladatok szerepelnek, mintha a fő feladat, a kínálatcsökkentés területén minden a legnagyobb rendben volna, miközben az ártalomcsökkentésről pedig mintha nem is hallottak volna, ennek a technikái nem kerülnek szóba.

Mindezek nyomán világos, hogy a rendőrség drogügyi tevékenységét először is alaposan át kellene világítani, majd világosan megfogalmazni teendőket, erre főleg a rendőrkapitányságok vonatkozásában van égető szükség. Véget kell vetni annak a gyakorlatnak, hogy a rendőri tevékenység elsősorban a fogyasztókra összpontosít. A rendőrség 2014-es drogellenes stratégiája megcélozta, hogy rövidtávon 15 %-ra, középtávon 25 %-ra növeli a terjesztői típusú büntet eljárások arányát. Ennek nyomán bizalmi viszonyokat kell teremteni a drogszcéna összes szereplőjével, mindent alá kell vetni annak a célnak, hogy a kínálatra vonatkozó információk áramoljanak a rendőri szervek felé. Az információk nyomán teendő bűnügyi, bűnmegelőzési és a közrendvédelmi intézkedéseket ugyancsak meg kell tervezni és széles körben megvitatni, elsősorban a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok keretét felhasználva, mert a megcélzott közeg egyetértése és megnyerése nélkül semmiféle rendészeti tevékenység nem lehet eredményes.

A rendőrség sajátos helyzete további problémák forrása, nem állítható, hogy szándékosan, mégis a működésével a devianciát nem enyhíti, hanem ellenkezőleg megerősíti. A rendőrség nézetei és sztereotípiái a drogfogyasztókról: rombolnak. A létezőnek és minősítő jelzőkkel leírt társadalmi helyzet a következményeiben ténylegesen valósággá válik⁴. A rendőr, elszigetelt szereplőként a társadalomban, különösen fogékony a tömegtájékoztató torzított

⁴ YOUNG, J.: *A rendőrség szerepe a deviancia erősítésében, a valóság közvetítésében és a képzelet valósága alakításában*, In.: *Drog és társadalom. Az addikció mintázatai*, szerk: Rácz József, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2002.

nézeteire, és ez megmutatkozik beszédében, magatartásában, hatalmi helyzetében: leminősít, megaláz ezáltal a drogfogyasztók elkülönülését fokozza, sőt állandósítja, miáltal a helyzet (a jelenség) kezelése irracionálissá válik.

A modern felfogás szerint a rendőrség akkor tölti be társadalmi szerepét, ha problémaorientált. A drogprobléma azonban csak kevésbé abban ragadható meg, hogy kábítószerrel használják, hanem annak szociális, oktatási-nevelési és egészségügyi gyökereihez kellene eljutni. A bűnüldözés csak a probléma felületét karcogtatja és miután hatalmas és bővülő kiterjedésű a jelenség, csupán ügykezelésre jut az erejéből, nem érdekli a látencia, a társadalmi valóság, sőt a bűnmegelőzésben sem érdekelt: annál inkább bűnügyek, gyanúsítottak produkálásában. Itt különösen szembeszökő a szervezeti kultúra szorítása, az intézményi önérték.

Mindezt jól érzékelteti a kábítószerproblémára vonatkozó rendőrségi szabályozás evolúciója. A legelső rendőrségi stratégia (Salgó László országos főkapitány 2003-as) tervezete még így gondolkodott:

- a nemzeti drogstratégia jó kereteket ad,
- a fogyasztó ellen könnyebb eljárni,
- a drogfogyasztás korspecifikus jelenség,
- komoly terjesztői kör alakult ki, szervezett az elkövetés,
- sokféle együttműködésre van szükség, a rendőrségnek be kell tagolódnia,
- az együttműködők nincsenek tisztában a rendőrség jogaival és kötelességeivel,
- nem elsődleges feladat a fogyasztóval szembeni fellépés.

De ez csak tervezet maradt.

A napjainkban hatályos norma (4/2014. orfk utasítás) stratégiai célokról nem szól, a konkrét elhatározások végrehajtása pedig kérdéses, néhány pedig egészen talányos

- gazdasági háttérnyomozások, a pénzeszközök elvonása kiemelt fontosságú,
- a terjesztői típusú büntetőeljárások arányának: 15 – 25 %-ra emelése,
- minden kapitányságon két speciálisan kiképzett nyomozó beállítása a drogügyekre,
- a jogalkalmazás gyakorlati problémáinak feltárása, javaslat a jogszabályok módosítására,
- az aktuális ismeretek beépítés a rendőroktatásba,
- részt venni az ügyészek, bírák képzésében a kellően elrettentő hatású (SIC!) büntető eljárások érdekében,
- a Társadalmi Bűnmegelőzési Stratégia eszközrendszerére kell támaszkodni a kínálatcsökkentési erőfeszítésekben.

Merre tovább rendőrség?

A kábító-szerprobléma lényege tehát csak részben kriminális tartalmú, sokkal inkább nevelési, oktatási, szociális és egészségügyi jellegű. A problémát fokozza a rendészeti, bűnüldözési minősítés, hisz a probléma maga éppen önmagában van, azzal, hogy a kábítószerrel fogyasztás a magyar társadalom – bármiféle differenciálás nélkül - bűnnek, üldözendőnek tartja. A fokozódó szigor érzékelhetően hatástalan, egyre több költséggel jár, miközben folyamatosan növekszik a drogokkal – különféle intenzitással – kapcsolatba kerülő fiatalok aránya.

A tömeges drogfogyasztással szembeni fellépésre a magyar rendőrség – csakúgy, mint a világon bárhol - sem személyi, sem tárgyi feltételekkel – szükségszerűen - nem rendelkezik, de a büntető igazságszolgáltatás további intézményei sem tudnak megfelelően reagálni, beleértve a büntetések, és azok végrehajtása körüli problémahalmazt. Mindezt tovább árnyalja, hogy a drogfogyasztó fiatalok nagy többsége Magyarországon nem bűnözői mentalitású, helyzetük rendezésére a büntetőjog túl súlyos eszköz. Ugyanakkor a többszázéves fogyasztói réteg ellátása csakis szervezeten történhet, a bünszervezeti működés leleplezése, a nyilvánvalóan hatalmas profit elvonása, a pénzmosás megakadályozása viszont az átlagosnál nagyobb bűnüldözői szakértelmet és működést követel meg.

Sajátos rendőrségi működés kell, ahol a bűnüldözési érdek szem előtt tartása mellett, a fogyasztók, a fiatal emberek alternatív (a büntető útról való eltereléssel megvalósított) kezelésének kell primátust adni. Tekintve, hogy a drogos szcéna szereplői jellemzően fiatalok, ezért fontos szerepet kell kapnia az olyan rendőrségi ifjúságvédelemnek, ahol érvényesül az ENSZ gyermekjogi konvenció fő szellemisége és követelménye, amely szerint minden hivatali döntésnél a gyermek mindenekfelett való érdekét kell szem előtt tartani. (Az Európa Tanács gyermekbarát igazságszolgáltatási ajánlását (2012), valamint a fiatalkorúak büntető-igazságszolgáltatására vonatkozó minimum szabályokat - az ENSZ un. Pekingi-szabályait - legalább ilyen fontos volna követni).

A drogprobléma rendkívüli összetettsége komplex, sokoldalú megközelítést követel meg: állami-hatósági szereplők, önkormányzatok, az egyes polgárok, és önkéntes szerveződések, vagyis a civil szféra együttműködésével érhető el eredmény. Az együttműködésbe a rendőrségnek be kell tagolódnia, különösen a helyi (települési) szinten kell elfogadnia, hogy a legfontosabb társadalmi érdek az egészséges, magabiztos, helyét találó nemzedék felnövekvéséhez való hozzájárulásuk sajátos rendészeti működéssel, amely nem a drogfogyasztó büntetőjogi felelősségének érvényesítésével valósul meg. A helyi összefogás kiváló intézménye a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) lehetne.

Magyarországon heti rendszerességgel több százezer fiatal használ kábítószer: 250 ezren marihuánát szívnak, hetente 100 ezer extasy tablettát fogyaszt el (évente 5 millió), és 10 ezer fecskendővel használó fogyasztónk van. (Zacher Gábor dr. szóbeli közlése). Ebből más következtetés nem vonható le, mint, hogy a drogfogyasztás hazánkban is az ifjúsági kultúra szerves része, megakadályozni nem lehet. Erre törekedni a fent említett károkon túl, azzal az „eredménnyel” jár, hogy a generációs ellentétek mélyülnek, különösen az állam – és jelen esetben azt markánsan képviselő rendőrség – és a fiatalok között feleslegesen éleződik.

Világszerte nyilvánvaló tapasztalat, hogy represszív eszközökkel (rendészet, bűnüldözés, büntetőjog) a drogprobléma, különösen a drogfogyasztó oldaláról, nem közelíthető meg: roppant költséges, kontraproduktív, és kézzelfogható károkat okoz egyéni és társadalmi szinten egyaránt, nem mellékesen pedig gyengíti az állam büntetőhatalmát. Ennek ellenére az államok ezt erőltetik, köztük Magyarország is, pedig volna lehetőség, jogi keret is, az ésszerű problémakezelésre.

A drogfogyasztó rendészeti megközelítése téves felfogáson alapul:

- a bírósági tapasztalat nem igazolja, hogy a kereskedő felelősségre vonásához a fogyasztón át lehet eljutni, ez kriminalisztikai feladvány inkább!
- ellenben - immár itthon is elterjedt - felismerés, hogy a fogyasztót fenyegetéssel és büntetéssel nem lehet távol tartani a veszélyes anyagtól,
- ellenkezőleg: a bűnüldözés tárgyává téve, a kriminalitás, az alvilág felé taszítjuk,

- a fogyasztóval szembeni bűnüldözési aktivitás csupán pótcselekvés, szinte kizárólag káros következménye van,
- feleslegesen leköti a terjesztőre, a valódi feladatra fordítandó erőket.

A rendőreg bűnmegelőzésre vonatkozó normája⁵ is tartalmaz külön, a kábítószer-megelőzésre vonatkozó előírásokat. Itt értelemszerűen a keresletcsökkentésről van szó, noha nem feledkezhetünk meg arról, hogy a kínálatcsökkentés eleve megelőzési hatással rendelkezik. A drogprevenációs programok szervezésén és végrehajtásán túl feladat volna még a bűnmegelőzési szabályzat szerint:

- véleményezni a kábítószer-problémával kapcsolatos törvényjavaslatokat, normatervezeteket, javaslatokat tenni a jogi szabályozásra;
- koordinálni a drogmegelőzéssel kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtását, közreműködni a feladatok végrehajtására vonatkozó egységes gyakorlat kialakításában, figyelemmel kísérni azok végrehajtását;
- a legjobb hazai és külföldi gyakorlatok tapasztalatainak felhasználásával új drogmegelőzési programokat kidolgozni, illetve bevezetni, különösen a közösségi beavatkozások színterén.
- együttműködni a kábítószer-probléma különféle szereplőivel, elsősorban a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumokban, valamint a közösségi beavatkozások egyéb színterein;
- felmérni a kábítószer használatból eredő veszélyeztető tényezőket, a közösségi megelőzés szereplőinek bevonásával intézkedni, illetve intézkedéseket kezdeményezni azok csökkentésére,
- a helyi tapasztalatok alapján javaslatot tenni az országos, illetve a területi prevenció programok eredményesebb végrehajtására.

Mindezek is csak óhajok: sem hozzáértés, sem végrehajtói kapacitás nincs hozzá a valódi fronton, a helyi rendőrkapitányságokon.

A félreértések elkerülése végett

Nincs arról szó, hogy engedélyoznánk az illegális drogok előállítását és másnak való átadását, különösen nem azt javasoljuk, hogy bármilyen formában ösztönözzük a drogok használatát. Mindössze azt vetjük fel, a nemzetközi tendenciákat is figyelembe véve, meg kell fontolni - elsősorban ésszerűségi indokok alapján -, hogy a közösség számtalan reagálási lehetőségei közül, az állami büntetőigény érvényesítése helyett nincs-e megfelelőbb, amely a társadalmat megóvná a droghasználat veszélyes következményeitől. Mindezzel a bűnüldözés megszabadulna attól a túlzott tehertől, amelyet a drogfogyasztás terjedésével kapcsolatban visel és erejét a valóban kínálatcsökkentési feladatokra összpontosíthatná.

A fogyasztó büntetőjogi fenyegetettségének esetleges megszűnése kapcsán felvethető, hogy akkor nem logikus a kereskedelem, a forgalomba hozatal, összességében a másnak való átadás tilalmazottsága, hiszen valahol mégiscsak be kell szerezni az anyagot. Az észrevétel jogos, azonban ilyen ellentmondásra a hatályos magyar büntetőjog ismer példákat. Említhető az öngyilkosságban közreműködő felelőssége, miközben az alapcselekmény nem bűncselekmény, vagy a prostitúció büntetlensége, miközben az abban közreműködő viszont felelősségre vonható.

⁵ 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás.

Feltétlen egyetértés van abban, hogy a drogfogyasztás veszélyes és káros lehet, egyénnek és közösségének egyaránt. Mindenképpen valami nagyon rossz közérzetről árulkodik, az ember önmaga és helye keresésének a kudarcáról. Nyilvánvalóan sokkal értékesebb a létnek ama formája, ahol a nyugalomhoz és a biztonsághoz nincs szükség semmilyen "vegyszerre", ha a világgal és önmagammal való békét a másokkal való társas viszonyban, a zenével, az irodalommal, a sporttal vagy a természettel való érintkezés révén képes vagyok elérni. Tudnunk kell azonban, hogy meglehetősen sok embernek nem volt szerencséje olyan helyre születnie, ahol az ilyen örömforrások eléréséhez megfelelő készségek fejlődhetek volna ki benne. A drogok ellen tehát küzdeni kell, de emeljük ki még egyszer, a drogok ellen, és nem a velük visszaélő embert kell ellenségnek tekinteni⁶.

A rendőrségünk azonban a büntető-igazságszolgáltatásunk intézményrendszerének meghatározó részeként a hatékonyságot, mégpedig a lehető legbürokratikusabban - hozzátehetjük: ostobán és felfoghatatlanul károsan - felfogott hatékonyságot hajszolja: kerül, amibe kerül! De, legyünk méltányosak, ezt nem maga találta ki. Finszter Géza évtizedekkel ezelőtt megfogalmazta a - mára csak súlyosbodott - diagnózist: "a rendészet az államigazgatásnak az a területe, amely leginkább kiszolgáltató a napi rögtönzéseknek, a politikai csatározásoknak, és leginkább nélkülözi a stratégiai szemléletet, valamint a közszolgálat professzionalizmusát"⁷.

Mindez természetesen vitatható, és kellene is vitatni, azonban nics rá fórum: mintha senkit nem érdekelne, akinek bármilyen köze - ez persze valamennyi magyar ember - vagy felelőssége van a tárgyban.

⁶ PÁPAI CSALÁDI TANÁCS lelkipásztori állásfoglalása: „Drogliberálzás?” – Vigília 1997/5. a L'Osservatore Romano (1997. február 7.) német kiadása nyomán.

⁷ FINSZTER Géza: *A változó rendészet és a rendészettudomány*, In.: *A változó rendészet aktuális kihívásai* - konferencia kötet, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV.